

BELÇİKA ÜLKE RAPORU

1-BAŞLICA EKONOMİK GÖSTERGELER

2-EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3-ÜLKEMİZLE OLAN EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4-KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE İLİŞKİLERİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK ÖNERİLER

5-BRÜKSEL TİCARET MÜŞAVİRLİĞİNİN ADRES, TELEFON VE FAKS BİLGİLERİ

1-BAŞLICA EKONOMİK GÖSTERGELER

Başkenti	Brüksel
Yüzölçümü	30.513 Km2
Nüfusu (1996)	10,14 Milyon
Konuşulan Dil	Fransızca, Almanca, Flamanca
GSYİH (1996)	270 Milyar Dolar
Kişi Başına GSYİH (1996)	26.627 Dolar
Enflasyon Oranı (1997)	%1,6
Para Birimi	Euro (€)
Dolar Kuru (Euro)	1 \$ = 0,779 € (Nisan 2005)
İhracat (1998)	176,5 Milyar Dolar
İthalat	162,5 Milyar Dolar
Denge	14,0 Milyar Dolar
Hacim	339,0 Milyar Dolar

2-EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ülkenin Dış Ticaret Politikası

Belçika'nın dış ticaret politikası özellikle üyesi olduğu AB ile BLEB ve BENELUX Konvansiyonları çerçevesinde belirlenmektedir. Bu kapsamda, açık pazar ekonomisi uygulayan Belçika'da ihracatın artırılması öncelikli konu olarak belirlenmiştir. GSMH'nın önemli bölümünü oluşturan ihracat gelirleri ülke için hayati önem arz etmektedir. Kayda değer bir doğal zenginliği bulunmayan Belçika'da bürokratik yapı ile meslek kuruluşları bu amaca en iyi hizmet verebilecek biçimde şekillendirilmiştir. Öte yandan, ihraç ürünlerinin rekabet gücünün korunması ve artırılması amacıyla araştırma ve geliştirme faaliyetlerine büyük önem verilmekte bu amaçla nitelikli insan gücü yetiştirilmesine özen gösterilmektedir. Ülke ekonomisinde faaliyet gösteren işletmelerin büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçeklidir. Bu itibarla, söz konusu işletmelerin performansını yükseltmeye yönelik çeşitli çalışmalar sürdürülmektedir. Coğrafi konum, ülkedeki mevcut alt yapının yardımı ve ihracatın artırılmasına yönelik gösterilen gayret sonucunda dış ticaret hacmi yüksek ülkeler arasında yer alan Belçika, aynı zamanda kişi başına en yüksek ihracat yapan ülkeler arasındadır.

Dış Ticaret Mevzuatı

Belçika dış ticaretle ilgili uygulamalarını, AB üyesi olarak Topluluk mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Bu itibarla, armonize sisteme uygun olarak tasnif edilmiş tarife cetvellerine göre tespit edilen gümrük vergilerinin ödenmesi ve mevcut ticaret politikası önlemlerinin uygulanması kaydıyla ithal edilen ürünler Avrupa tek pazarında serbest dolaşıma girebilmektedir. Birlik içerisinde ise ürünler, 1.1.1993 tarihinde başlatılan tek pazar uygulaması sonucu herhangi bir vergilendirme ve sınırlandırmaya maruz kalmadan serbest dolaşımda kalabilmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye ile AB arasında kurulan Gümrük Birliği, Avrupa Serbest Ticaret Alanı, Akdeniz ülkeleri, Lomé Konvansiyonu gibi çeşitli ülkelerle yapılan anlaşmalar çerçevesinde söz konusu ülkeler menşeli ürünlerin AB'ye gümrük vergisi ödenmeden ithal edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Belçika'ya ithalat; AB mevzuatına göre ithal edilecek ürün için tek idari belgenin doldurularak, fatura, müsaade ve sertifika gibi varsa aranılan diğer belgelerle beraber gümrük idaresine verilmesi, mevcut ticaret politikası önlemlerinin yerine getirilmesi ve tahakkuk eden gümrük vergisinin yanı sıra KDV (bir çok ürün için % 21 oranında) ile tütün, alkollü ve alkolsüz içkiler ve madeni yağlar için uygulanan özel tüketim vergilerinin ödenmesi ile beyana ilişkin diğer kontrollerin yapılması sonucunda mümkün olabilmektedir.

Eğer ürün Belçika değil de başka bir AB üyesi ülkeye ithal edilecekse, ürün için tahakkuk eden gümrük vergisi ödendikten sonra KDV istisnası sağlanarak serbest dolaşımına izin verilmektedir. Ürünün transit olarak taşınması durumunda ise ithalat yine AB'nin ilgili mevzuatına göre yapılmaktadır.

Ekonomik Gümrük Mevzuatı

AB dışından ithal ve AB içine ihraç işlemleri için ayrıca basitleştirilmiş uygulamalar yapılabilmektedir. Bu kapsamda, ithal edilen ürün ithalatçı firmanın mahallinde gümrük işlemleri yapılabilmekte söz konusu gümrük işlemi ihraç aşamasında da benzer şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Yapılan işlemler ise aylık olarak gümrük idarelerine bildirilebilmektedir.

Belçika'nın dış ticareti için önem arz eden gümrüksüz depolarda, Belçika'ya ithal edilen ürünler gümrük vergisi ve ticaret politikası önlemlerine maruz kalmadan stoklanabilmekte ve müteakiben bunların diğer ülkelere dağıtımı kolaylıkla yapılabilmektedir. Bu tür depolar kamu ya da özel sektör eliyle işletilebilmektedir.

Belçika için önemli ekonomik gümrük mevzuatı uygulamaları arasında dahilde işleme rejimini saymak mümkündür. Yine ilgili AB mevzuatının amir hükümleri uyarınca gerçekleştirilen bu uygulama ile AB menşeli olmayan ürünlerin geçici olarak ithal edilerek, imalat işlemine kullanılması ya da tamir edilmesi ve müteakiben üçüncü ülkelere ihracı, ithalatta gümrük vergisi ve KDV ödenmeden ve ticaret politikaları önlemleri yerine getirilmeden mümkün olabilmektedir. Dahilde işleme rejiminin bu şekilde uygulanması ise "askıya alma sistemi" şeklinde anılmaktadır. Bu kapsamda yapılan diğer bir uygulama ise, geri ödeme sistemi'dir. Anılan sistemde, dahilde işleme rejimi çerçevesinde ithal edilen ve işlem gören ürün, Topluluk dışına ihraç edilirken ithal edilen kısım için ödenen vergilerin iadesini talep etmek mümkün bulunmaktadır. Ayrıca, AB mevzuatı çerçevesinde merkezi idareden izin alarak gümrük kontrolü altında imalat yapmak ve bu ürünleri Belçika'ya ithal etmek mümkün bulunmaktadır.

1998 yılında Dış Ticaret

Genel Gelişmeler

Dünya ekonomisinin 1998 yılında % 2'den daha fazla büyümediği tahmin edilmektedir. 1997 yılında % 10 gibi bir seviyede büyüyen Dünya ticaretinin de bir sonraki yılda ancak, % 4-5 seviyelerinde olduğu tahmin edilmektedir. Kaydedilen ekonomik gelişmenin bölgelere göre değiştiği ifade edilmektedir. Buna göre, Asya Krizi ile darbe aldıkları belirtilen Endonezya, Kore, Malezya, Filipinler ve Tayland'ın ithalatlarının büyük oranla düştüğüne dikkat çekilmektedir. Özellikle bölgesinin büyük ithalatçılarından olan Brezilya'da yaşanan olumsuz ekonomik gelişmeler sonucunda Latin Amerika'da ekonomik gelişmenin yavaşladığına işaret edilmektedir. Ortadoğu'da petrol fiyatlarının düşmesi, bu bölgede ekonomik gelişmeyi olumsuz etkileyen önemli unsurlar arasında sayılmaktadır. Buna karşılık, ABD'de ve AB'de yaşanan ekonomik canlılık sonucu gelişme kaydedildiği bildirilmektedir.

Genel çerçeve itibarıyla, 1998 yılı içinde yatırımlar ve ticaretin gelişmesi için uygun koşulların bulunmadığı belirtilmektedir. Dünya üzerinde yaşanan bu belirsizliğin de Belçika dış ticaretinin kısa dönemde gelişmesine engel olduğu şeklinde açıklamalar yapılmaktadır.

1998 yılında Belçika'nın Dış Ticareti

Belçika'nın ihracat ve ithalatının yıllar itibarıyla gelişimine ilişkin veriler dolar bazında olmak üzere aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	İhracat		İthalat	
Yıllar	(Milyar US \$)	% Değişim	(Milyar US \$)	% Değişim
1993	125,8		114,4	
1994	143,4	14,0	129,8	13,5
1995	175,5	22,4	159,3	22,7
1996	175,4	0,0	163,6	2,7
1997	171,7	-2,1	157,0	-4,0
1998	176,5	2,8	162,5	3,5

Küresel gelişmeler nedeniyle, 1998 yılının ikinci yarısından itibaren Belçika ihracatında yavaşlama gözlenmektedir. 1998 yılındaki ithalat artışı son yıllarda görülen en düşük oran olmuştur. İthalattaki artışın ihracattaki artışın üzerinde gerçekleşmesi, anılan yılda dikkati çeken diğer bir gelişme olmuştur. Bu nedenle ülke lehine olan ticaret dengesi % 2,7 oranında azalmıştır. Dış ticaret hacmi ise 10 milyar dolar ile bir önceki yıla göre % 4,6 oranında büyümüştür.

Diğer taraftan, Asya'daki gelişmelerin Belçika ihracatına etkisi daha çok dolaylı olmuştur. Bölge ile yoğun ticaret yapan bölge dışı diğer ülkelerin Belçika'dan taleplerinde daralma gözlenmiştir. Bu etkinin yoğun yaşandığı ülkeler arasında 1997 yılında Belçika ihracatında önemli yer tutan ABD ve İngiltere gelmektedir.

Belçika dış ticaretinde önemli yeri olan bölgelerden Amerika'yla yapılan dış ticarete, ihracatta %8,9'luk ve ithalatta da % 8,0'lik artış sağlanmıştır. Ancak, Latin Amerika ülkelerinin ise iş dönemleri itibariyle zirveden inişe geçtikleri ifade edilmektedir. Bu nedenle, anılan bölgede yer alan ülkeler ile yoğun ticari ilişkileri olan diğer AB üyesi ülkelerin ihracatında azalma kaydedildiği belirtilmektedir.

Benzer bir gelişme ile yine AB üyesi ülkelerin Doğu Avrupa ve Rusya'ya olan ihracatında görülmüştür. Belçika'nın önemli ticari ortakları olan ülkelerinin ihracatının azalması ya da artış hızının gerilemesi Belçika ürünlerine olan talebin de daralmasında etkin olmuştur. AB dışında yer alan diğer Avrupa ülkelerine yapılan ihracat artışı % 3,8, ithalat artışı da % 3,5 seviyesini bulmuştur.

Belçika dış ticaretinde etkili olan yukarıda belirtilen gelişmelerin yanı sıra yılın ikinci yarısından sonra Avrupalı girişimcilerin piyasalara olan güveninin azaldığı kaydedilmiştir. Bu gelişme nihai mal üretmek üzere yapılan ara mal siparişlerinin azalmasına neden olmuştur.

Ara mal ihracatının Belçika ihracatının % 58'sine denk geldiği belirtilmektedir. Ayrıca, bu mal grubu ihracatı iş dönemlerinin gelişiminden ve stok birikimlerinden etkilenmektedir. Bu özellikleri nedeniyle, ara mal ihracatının 1997 yılının ikinci yarısından itibaren yavaşladığı ve Kasım 1997 ayından itibaren de azalmaya başladığı kaydedilmiştir. Ara mallarda görülen bu eğilimin daha sonra yayılarak 1998 yılı ikinci yarısından itibaren tüketim ve yatırım malları ihracatında etkili olduğu açıklanmıştır. Bu yavaşlama ihracatta hem miktar ve hem de değer olarak etkisini göstermiştir.

İhraç fiyatlarının, 1997 yılı ilk 9 ayında ortalama % 6,5 oranında arttığı kaydedilirken söz konusu artışın, 1998 yılı ikinci üç aylık döneminde % 1,3 seviyesinde kaldığı ve sonraki üç aylık dönemde de bu seviyeyi koruduğu açıklanmıştır. İhraç fiyatlarında görülen bu düşüşün Belçika için önem taşıyan ara mallarda daha büyük oranlı olduğu ifade edilmektedir. Özellikle, 1998 yılında kimya ve demir dışı metaller sektörlerinde fiyat baskısının yoğun olarak hissedildiği belirtilmektedir. Diğer taraftan, ihraç fiyatlarındaki düşmenin yanı sıra dünyada azalan fiyat eğilimlerine paralel ithal girdi fiyatlarının düştüğü ya da bir önceki dönemlerdeki seviyelerini koruduğu da açıklanmaktadır. 1998 yılında büyük oranlı düşen ithalat fiyatlarına karşılık ithalat miktarı da önemli ölçüde artmamıştır.

Tüm dünyada görüldüğü üzere, Belçika için de başta petrol olmak üzere ham madde fiyatlarındaki azalma ithal fiyatlarını etkileyen önemli unsurlar arasında sayılmaktadır. 1998 yılında enerji fiyatlarındaki düşüşün BEF bazında % 19'lara vardığı belirtilmektedir. Ham madde fiyatlarındaki azalışın ise BEF bazında % 10 seviyesinde olduğu ifade edilmektedir.

BAŞLICA İHRAÇ MADDELERİ

Ulaşım teçhizatı, kimyasallar, çeşitli makineler ve elektrikli ürünler, metaller, kauçuk ve plastik ürünler.

BAŞLICA İTHAL MADDELERİ

Çeşitli makineler ve elektrikli ürünler, ulaşım teçhizatı, kimyasallar, metaller ve mineraller.

İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER : Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, ABD

İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER : Almanya, Hollanda, Fransa, İngiltere, ABD

Nakliye araçları, makineler, kimyasallar ve metallerin ülke dış ticaretinde önde gelen ürün grupları arasında yer almaktadır. Anılan madde gruplarının 1998 yılı ihracatındaki payları sırasıyla % 15,2, % 14,9, % 14,7 ve % 9,1 olmuştur. Ürün gruplarının ihracat içindeki toplam payının ise % 53,9 olduğu görülmektedir. Öte yandan bu madde gruplarının 1998 yılı ülke ithalatında aldıkları pay ise sırasıyla % 12,8, % 18,2, % 13,4 ve % 8,1 olmuştur. İthalat içinde bu ürün gruplarının toplam payı da % 52,5'e ulaşmaktadır.

Ülke dış ticaretinde en önemli madde grubu olan nakliye araçlarının ihracatı 1998 yılında bir önceki yıla göre % 5,5 oranında artmış ve 975,1 milyar BEF değerine ulaşmıştır. Ürün ithalatı ise ihracatın üzerinde % 8,1 gibi bir oranla artarak 757,8 milyar BEF olmuştur. İthalatındaki bu gelişme, iç piyasada görülen canlılık ve 1998 yılı başında düzenlenen uluslararası otomobil fuarı nedenleriyle otomobil satışlarında görülen artış ile açıklanmaktadır. Diğer taraftan, 1998 yılı bu ürün grubu dış ticaretinde Belçika lehine 217,3 milyar BEF'lik bir fazla gerçekleşmiştir.

Belçika'nın makine ihracatı 1998 yılında bir önceki yıla göre % 8,5 oranında artmış ve 953 milyar BEF tutarına ulaşmıştır. Ancak, bu ürün grubu ithalatı, bir önceki yıla göre %9,9'luk artış oranı ile ihracat artış hızının üzerinde gerçekleşmiş ve 1,073 trilyon BEF'e ulaşmıştır. Ülke ithalatı içerisinde en büyük paya sahip olan makine dış ticaretinde 120,5 milyar BEF'lik bir açık görülmektedir. Ancak, 1998 yılında görülen bu açık 1997 yılına göre % 31 oranında azalmıştır. Belçika'nın genellikle ileri teknoloji ürünü, gelişmiş makine ve araç ile bunların aksam ve parçaları ihraç ettiğini söylemek mümkündür.

Kimyasal ürünler dış ticareti yukarıda açıklanan gibi küresel gelişmelerden en çok etkilenen ürün gruplarından olmuştur. Bir önceki yıla göre % 8,1 artan kimyasal ürünler ihracatından 943 milyar BEF gelir elde edilmiştir. Ancak, ithalat artış oranı % 17,3 ile ihracat artış oranının oldukça üzerinde gerçekleşmiş ve 790,7 milyar BEF harcanmıştır. Bu gelişmeye rağmen kimya ürünleri dış ticareti 152,3 milyar BEF fazla vermiştir.

Metaller ürün grubunda da ülke için önemli diğer ürün gruplarında olduğu gibi ithalat artış oranı ihracat artış oranını geçmiştir. Ancak, diğer sanayi ürünlerine girdi sağlayan bu ürün grubu dış ticaret dengesinde 107,6 milyar BEF fazla gerçekleşmiştir. Ülke için diğer önemli ürün gruplarını plastik ve plastik işleme ile mücevher, özellikle, elmas işleme olarak sıralamak mümkündür.

Belçika dış ticaretinde AB ülkeleri özel önem arz etmektedir. Bu ülkeler arasında en fazla ihracatın arttığı ülkeler Portekiz (%23,1), İspanya (%19,2), İrlanda (%16,7) ve İtalya (%11,1) gelmektedir. Ülkenin en önemli ticaret ortakları olan Almanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere'ye yapılan ihracat ülke ihracatının % 56,4'ünü teşkil etmektedir. Ancak, 1998 yılında bu önemli ticaret ortaklarına karşı kaydedilen ihracat artışı sınırlı kalmıştır.

AB dışında Macaristan ve Polonya, Belçika için iki önemli pazar olmuştur. Macaristan'a yapılan ihracat bir önceki yıla göre % 51,5 oranında, Polonya'ya yapılan ise % 14,0 oranlarında artış göstermiştir. Diğer taraftan, Rusya'ya yapılan ihracatta ise önemli oranlarda düşüş görülmüştür. NAFTA ülkeleri olan ABD ve Kanada ve Meksika'ya yapılan ihracattaki sürekli artış devam etmiştir.

Avrupa Birliği ülkelerinden İrlanda'dan yapılan ithalat %59,5 ile önemli bir oranda artmıştır. Bu ithalat artışını ise % 36,9 ile Brezilya'dan yapılan ithalat takip etmiştir. Ayrıca, Hindistan'dan yapılan ithalatta da artışlar kaydedilmiştir. Diğer taraftan, Rusya'dan yapılan ithalatta da ihracatta olduğu gibi azalma kaydedilmiştir.

Ülkenin ticaret dengesi incelendiğinde ise en büyük fazlanın Fransa (334 milyar BEF) ile yapılan ticarete olduğu görülmektedir. Bu ülkeyi önemli ticaret ortakları olan Almanya ve İngiltere'nin takip ettiği görülmektedir. Diğer önemli ticaret ortağı olan Hollanda'ya karşı ise en fazla ticaret açığı (180,9 milyar BEF) verildiği görülmektedir.

3-ÜLKEMİZLE OLAN EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İkili Ekonomik Anlaşmalar ve Protokoller

Belçika ile Türkiye arasında yapılan ekonomik ve ticari anlaşmalar ve protokoller şunlardır:

-Ticaret ve Ödeme Anlaşması (2.12.1948),

-Karayolu Nakliyatına İlişkin Anlaşma (9.5.1969),

-Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (Anlaşma 27.8.1986 tarihinde imzalanmış, 4.5.1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir),

-Ekonomik, Sanayi ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması (2.6.1987),

-Denizcilik Anlaşması (31.1.1989),

-Tarım Alt Komitesi Toplantısı Mutabakat Zaptı (14.2.1990),

-Türkiye-Belçika-Lüksemburg Karma Komisyonu II. Dönem Mutabakat Zaptı (17.9.1991),

-Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması (Anlaşma 2.6.1987 tarihinde imzalanmış, 1.1.1992 tarihinde yürürlüğe girmiştir),

-Telekomünikasyon Alanında Teknik İşbirliği Anlaşması (30.10.1995),

-Türk EXİMBANK ile Ducreire/Delcedere Arasında Genel İşbirliği Anlaşması (10 Mart 1997),

-Türkiye-Belçika-Lüksemburg Karma Komisyonu III. Dönem Mutabakat Zaptı (1.10.1998)

Türkiye ve Belçika-Lüksemburg Dış Ticareti

	BELB'nden Yapılan İthalat		BELB'ne Yapılan İhracat		Dış Ticaret
Yıllar	Toplam	Değişim %	Toplam	Değişim	Dengesi
1995	1070,823		382,921		687,902
1996	1314,599	22,8	403,747	5,4	910,853
1997	1447,736	10,1	475,126	17,7	972,610
1998	1435,657	-0,8	708,184	49,1	727,473

1999 **

(*) Yıllık ortalama Dolar kuruna bölerek hesaplanmıştır.

MADDE GRUPLARI İTİBARIYLA BELÇIKA'NIN TÜRKİYE'YE İHRACATI (Milyon BEF)

	1997		1998	
	Genel Toplamın		Genel Toplamın	
Madde Grubu	Toplam	%'si	Toplam	%'si
Genel Toplam	51888,8	100,0	52124,2	100,00

Canlı Hayvan ve Ürünleri	75,3	0,1	55,1	0,11
Sebze ve Meyveler	121,5	0,2	172,8	0,33
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	33,9	0,1	26,8	0,05
Hazır Gıda	995,9	1,9	990,0	1,90
Mineraller	351,9	0,7	386,6	0,74
Kimyasal Maddeler	9813,4	18,9	10790,0	20,70
Plastik ve Mamülleri	7908,4	15,2	7074,4	13,57
Ham Deri ve Postlar	416,1	0,8	91,5	0,18
Ağaç ve Ürünleri	84,4	0,2	64,3	0,12
Kağıt ve Ürünleri	442,3	0,9	296,4	0,57
Tekstil ve Mamülleri	3670,1	7,1	3535,3	6,78
Ayakkabı	11,2	0,0	9,9	0,02
Doğal Taşlar, Seramik, Cam vb.	332,8	0,6	366,7	0,70
İnci Mücevherat	282,1	0,5	493,7	0,95
Metaller	6942,1	13,4	5521,4	10,59
Makineler	12127,6	23,40	14996,4	28,77
Nakliye Araçları	7245,1	14,00	6349,2	12,18
Optik, Fotoğrafçılık Eşyası	692,6	1,3	442,6	0,85
Silah ve Mühimmat	23,1	0,0	6,2	0,01
Diğer İmalat Sanayi ve Mamülleri	311,2	0,6%	292,8	0,56
Sanat Eşyası	7,7	0,00	16,9	0,03

BLEB'in (Belçika-Lüksemburg) Türkiye'ye yönelik ihracatındaki artış hızı, 1995 yılında % 70,7'lik seviyeden sonra 1996 yılında % 28,8'e düşmüştür. 1997 yılında da azalış eğilimini sürdürerek % 26,3 oranını bulmuştur. BLEB ihracat artışında görülen bu azalış eğilimi 1998 yılında da devam etmiş ve % 0,12 oranına kadar düşmüştür.

BLEB'in Türkiye'den yaptığı ithalatın artış oranı 1995 yılında % 8,3'den 1996 yılında % 10,5'e çıkmış, 1997 yılında bu oran büyüyerek % 32,3'e ulaşmıştır. Ancak, ithalattaki artış hızı 1998 yılında bir miktar düşmüş ve % 27,5 seviyesinde kalmıştır. BLEB lehine olan dış ticaret dengesi de % 24,5 oranında azalmıştır. Bu durumda, BLEB'in Türkiye'ye olan ithalatının ihracatına oranı % 49,2 olmuştur.

Bölgeler itibariyle yapılan incelemede AB üyesi ülkeler hariç, EFTA üyesi ülkeler ile Merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinin yer aldığı diğer Avrupa ülkeleri içerisinde ele alınan Türkiye, 1998 yılında bu grupta İsviçre ve Polonya'nın ardından üçüncü önemli ticaret ortağı olmuştur.

Madde grupları itibariyle dış ticaret incelendiğinde, BLEB'in Türkiye'ye değer olarak en fazla ihraç ettiği ürünün 15 milyar BEF ile makineler ve bunların aksam parçaları olduğu görülmektedir. Söz konusu ürün grubunu 10,8 milyar BEF ile kimyasal maddeler, 7,1 milyar BEF ile plastik ve mamülleri, 6,3 milyar BEF ile nakliye araçları ve 5,5 milyar BEF ile çeşitli metaller takip etmektedir.

Nakliye araçları hariç, BLEB'in Türkiye'ye yaptığı toplam ihracatın % 76,4'ünü teşkil eden önde gelen bu ürün gruplarının ülkemiz sanayi için ham madde, ara mal veya yatırım malı özelliği taşıdığı görülmektedir.

BLEB'in 1997 yılında ülkemize yaptığı ihracatta artış oranı en yüksek ürün gruplarının ise % 119,34 ile sanat eşyaları, % 74,95 ile kuyumculuk ürünleri, % 22, 95 ile makineler ve % 39,57 ile sebze ve meyve olduğu görülmektedir.

Türkiye'den yapılan ithalatta ise değer olarak 11,9 milyar BEF ile tekstil ürünlerinin önde geldiği görülmektedir. İthal edilen diğer ürün grupları ise 2,8 milyar BEF ile sebze ve meyveler, 2,4 milyar BEF ile metaller ile makine, aksam parçalarının geldiği görülmektedir.

İthal edilen ürün gruplarından ithalat artış hızı 1997 en yüksek olanı % 144,52 ile mücevher eşyalarıdır. Bu ürün grubundaki ithalat artışı 1997 yılında da % 2.23 gibi bir oranda gerçekleşmiştir. Mücevher eşyalarını, % 82,93 artış ile ithalat hacmi küçük olan muhtelif araç ve gereç ile optik ve fotoğrafçılık eşyaları takip etmektedir. Anılan ürün gruplarından sonra ithalat artışı en yüksek olan ürün grupları, % 82,27 ile ağaç, orman ve mobilya ürünleri ve % 81,47 ile ayakkabı takip etmektedir.

BLEB Türkiye ile yaptığı dış ticarete 12,5 milyar BEF ile en yüksek dış ticaret fazlasını makine, aksam ve parçalarından sağlamıştır. Söz konusu ürünü sırasıyla kimyasal maddeler ile plastik mamüller ve nakliye araçları takip etmektedir. Anılan sektörlerin Belçika'nın ihtisaslaştığı sahalar olduğu dikkat çekmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye ile yapılan dış ticarete 1998 yılında, 8,3 milyar BEF ile Belçika'nın en fazla açık verdiği ürün grubu ile tekstil ve mamülleri olmuştur. Söz konusu ürün grubunu, sebze ve meyveler, mineraller ile doğal taşlar, seramik ve cam ürünleri takip etmiştir.

Madde Grupları İtibariyle BLEB tarafından Türkiye'den Yapılan İthalat

(Milyon BEF)

	1997		1998			
		Genel Toplamın		Genel Toplamın		
Madde Grubu	Toplam	%'si	Toplam	%'si		
Genel Toplam	16980,4	100,0	25660,1	100,0		
Canlı Hayvan ve Ürünleri	76	0,4	76,7	0,3		
Sebze ve Meyveler	2255,4	13,3	2783	10,9		
Bitkisel ve Hayvansal Yağlar	3,1	0,0	1,1	0,0		
Hazır Gıda	727,9	4,3	696,7	2,7		
Mineraller	1497,1	8,8	1110,3	4,3		
Kimyasal Maddeler	544,2	3,2	600,1	2,3		
Plastik ve Mamülleri	462,9	2,7	901,2	3,5		
Ham Deri ve Postlar	326	1,9	268,6	1,1		
Ağaç ve Ürünleri	8,5	0,1	15,5	0,1		
Kağıt ve Ürünleri	17,2	0,1	36	0,1		
Tekstil ve Mamülleri	7717,9	45,5	11872	46,3		

		Yatırım			Yatırım			
1995	2,8	0,1	1,9	0,5	5,0	-4,5	2,5	5,2
1996	0,8	0,2	0,6	6,2	0,0	6,1	6,9	0,2
1997	0,9	0,2	0,7	0,7	0,0	0,7	1,6	0,2
1998	0,2	0,2	0,0	4,2	0,1	4,1	4,4	0,3

(1) Yıllık ortalama Dolar kuru kullanılarak BEF değerinden hesaplanmıştır,

(2) Sermaye: (Şirket kurulması, genişletilmesi, hisse alınması) - gayri menkul bedeli,

(3) Bağlı şirketler arası verilen krediler.

Türk firmalarının 1998 yılında BLEB'de şirket kurulması, genişletilmesi ya da ortak olunması suretiyle yaptığı yatırımlar ile geri alınan yatırımların aşağı yukarı eşit düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. Diğer taraftan, bağlantılı şirketler arasında verilen kredilerde bir artış görülmektedir. Toplam net yatırımlarda ise bir önceki yıla göre büyük ölçüde artış kaydedilmesine karşılık bu tutarın 1996 yılı tutarından az gerçekleşmiştir. Ayrıca, Türk firmalarının Belçika'da yaptığı yatırım tutarının, BLEB firmalarının Türkiye'deki yatırım tutarından oldukça az olduğu görülmektedir.

4-KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE İLİŞKİLERİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK ÖNERİLER

AB ile Türkiye arasında kurulan Gümrük Birliği, Belçika'da iş çevreleri için bir güven unsuru olmakta ve bu çerçevede ortaya çıkan karşılıklı faydanın daha iyi anlaşılması, Belçika ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin artarak gelişmesine yardımcı olmaktadır.

İhracatçılarımızın özellikle tarım ürünlerinde, ilgili AB mevzuatları nedeniyle bir takım güçlükler yaşadığı bilinmektedir. Ayrıca, sanayi ürünlerinde yine ilgili AB mevzuatları çerçevesinde aranılan diğer teknik şartların yerine getirilmesinde güçlüklerle karşılaşıldığı ifade edilmektedir.

Ticareti engelleyen bir diğer önemli unsur da Türk iş adamlarınca sıkça dile getirilen vize almada karşılaşılan güçlüklerdir.

Belçika, coğrafi konumu itibariyle Avrupa'nın alım gücü yüksek önemli ticaret ve endüstri merkezlerine yakın bir bölgede yer almakta, ayrıca, alt yapısı itibariyle anılan bölgelere kolay erişim imkanlarına sahip bulunmaktadır. AB içerisinde elverişli bir dağıtım yeri olma özelliğini taşıyan bu ülkenin AB'ne ihracat yapmak isteyen firmalarımıza bu açıdan yeni ve çeşitli imkanlar sunabileceği düşünülmektedir.

İhracat potansiyeli yüksek bir ülke olan Belçika'da bir çok ürünün re-eksportu yapılmaktadır. Bu olanak ülkemiz menşeli ürünlerin ihracatının artırılmasına imkan verebilecektir.

Türkiye'nin ihraç ettiği mevcut ürünler arasına katma değeri ve getirisi yüksek ürünlerin eklenmesi Belçika ile olan dış ticaret açığımızın kapatılması yolunda etkili olacaktır. Özellikle, Belçika'da GSYİH içerisinde payı artan hizmet sektörü göz önüne alındığında, bu sektörün kullanımına yönelik telekomünikasyon, tıbbi ekipmanlar, hazır gıda ürünlerinin ihracı, ülkemiz ihracat gelirlerinin artmasında etkili olabilecektir.

Ülkemiz menşeli ürünlerden hazır giyim ve çeşitli tekstil ürünleri ile oto yedek parçaları Belçika pazarında ilgi çekici ürünler olma özelliğini korumaya devam etmektedir.

Belçika'da 120.000 dolayında Türk'ün ülkemiz ihracatının artırılmasında etkili olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, ülkemiz bankalarının (Halk, Ziraat, Vakıflar) temsilcilik yerine, şube açarak faaliyetlerine devam etmeleri vatandaşlarımıza sağlanan hizmetin ve kazanılan dövizin artmasına neden olabilecektir.

Ortak yatırım imkanlarının artırılması ülkemiz ihracat potansiyelinin artırılmasında etkili olacaktır. Belçika'da iş gücü maliyetleri nedeniyle tekstil ve demir çelik gibi sanayiler ile diğer emek yoğun sanayiler ülke dışına çıkma eğilimindedir. Ülkemizde bu yatırımlar için uygun altyapının hazırlanması geleceğe yönelik kalıcı ihracat potansiyeli yaratabilecektir.

5-BRÜKSEL TİCARET MÜŞAVİRLİĞİNİN ADRES, TELEFON VE FAKS BİLGİLERİ

Turkish Embassy

Office Of The Commercial Counsellor

4, Rue Montoyer

1000 Brussels

Tel : 0032.2.5142978

Fax : 0032.2.5144563